7/3330 349-3

T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

08 ŞUBAT

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/- 196 -427
KONU : İstanbul Milletvekili
Sayın Perihan YILMAZ'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:TBMM Başkanlığının 23.01.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3330-8494/20683 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Perihan YILMAZ'ın 7/3330-8494 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Enis ÖKSÜZ
Ulaştırma Bakanı

EK :
1-Cevap formu
DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

7/3330 3564

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN PERİHAN YILMAZ'IN 7/3330-8494 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR

Devlet Demiryollarının sürekli zarar etmesinde bilinen temel nedenler dışında, bilet yitimlerinin de önemli bir rol aldığı öne sürülmektedir.

1-Devlet Demiryollarından yararlanan yıllık yolcu adedi kaç kişidir? Bunların mevcut yolcu kapasitesi içerisindeki oranı nedir?

2-Bilet almadan Devlet Demiryollarından yararlanıldığı iddiası doğru mudur? Bu iddia doğru ise, bunların tüm yolcular içerisindeki oranı nedir? Bu durumu önlemeye yönelik herhangi bir önlem ve çalışmanız var mıdır?

3-Haydarpaşa-Gebze hattında sefer yapan banliyö treninde, turnike yetersizliği nedeniyle biletsiz yolcu oranının oldukça yüksek oranlara ulaştığı sıkça iddia edilen bir konudur. Bu durumu önlemek amacıyla turnike alımı yapılmış mıdır? Yapılmış ise bunlar niçin devreye sokulmamıştır?

CEVAP:

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen yolcu taşımaları 1983-2000 yıllarını kapsayacak şekilde ek tablo 1'de, ulaştırma sistemleri içerisindeki taşıma payı ise ek tablo 2'de verilmiştir.

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce ülkemizin üç büyük şehrinde verilen banliyö taşıma hizmetlerinde biletsiz seyahat hadiseleri ile karşılamaktadır. Özellikle pik saatlerde yeterli kontrol elemanı ve güvenlik sistemi bulunmadığı için kaçak olarak seyahat edildiği TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce de tespit edilmiş ve yapılan araştırma sonuçlarına göre, biletsiz yolculuk oranı %15-20 civarındadır. Sözkonusu sorunun çözümü için yeterli kontrol elemanı istihdamı ve güvenlik sistemi kurulması gerekmektedir.

Kontrol elemanı ihtiyacı konusunda açıktan atama yetkisi istenilmesine rağmen, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne bu yetki verilmediği için ihtiyaç giderilmemektedir. Son yıllarda kontrol elemanlarının emekli olması nedeniyle, bu açık giderek büyümektedir. Ancak, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü gerek biletsiz yolculuğu önlemek, gerekse biletli yolcuların güvenliğini sağlamak için istanbul'da geçici olarak istihdam edilen personeli bu amaçla kullanmıştır. Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşlarında olduğu gibi bu Kuruluşumuzda da Koruma ve Güvenlik Teşkilatı kurulmasıyla burada istihdam edilen personel, banliyö istasyonları ile banliyö trenlerinde güvenlik hizmetlerinde kullanılmaya başlanmıştır.

7/3330 351 5-

Güvenlik sistemi konusunda ise; Ankara ve İstanbul banliyölerinde istasyonlar ihata altına alınmıştır. Turnike sistemiyle ilgili olarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile yapılan çalışmalar sonucunda Sirkeci-Halkalı kesiminde turnikeye geçilmiş, Haydarpaşa-Gebze ve Sincan-Kayaş'ta ise Belediye ile imzalanan protokol gereğince turnike ve ücret toplama makinelerinin montesi tamamlanmasına rağmen sistemin işletmeye açılması için protokolde belirtilen bazı ek sistemlerin montesinin tamamlanmaması nedeniyle, sistem hizmete sonulamamıştır. Sorunun çözümü için konu mahkemeye intikal ettirilmiş olup, mahkeme kararına göre gerekli işlem yapılacaktır. Haydarpaşa-Gebze hattındaki banliyö istasyonlarında yeterli turnike bulunmasına rağmen yukarıda bahsedilen nedenlerle turnikeler ve otomatik ücret toplama sistemi kullanılmamaktadır.

7/3330 3526

Tablo 1: TCDD İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE GERÇEKLEŞTİRİLEN YOLCU TAŞIMALARI

(Milyon Kişi)

YILLAR	BANLİYÖ	ANAHAT	TOPLAM
1983	104.5	20.6	125.1
1984	108.0	23.3	131.3
1985	113.8	22.4	136.2
1986	108.8	20.5	129.3
1987	109.3	20.5	129.8
1988	113.1	22.6	135.7
1989	120.9	23.3	146.2
1990	115.7	23.3	139.0
1991	111.7	21.5	133.2
1992	109.4	21.8	131.2
1993	118.6	27.5	146.1
1994	92.6	26.9	119.5
1995	81.0	23.6	104.6
1996	77.9	20.3	98.2
1997	83.9	23.1	107.0
1998	84.4	25.3	109.7
1999	72.9	26.0	98.9
2000	61.1	24.2	85.3

Tablo 2: TÜRKİYE YÜK VE YOLCU TAŞIMACILIĞININ ULAŞTIRMA SİSTEMLERİNE GÖRE DAĞILIMI VE % PAYLARI

YÜK TAŞIMACILIĞI (Ton-km) (Milyon) (Milyon)

YILLAR	KARAYOLU	%	DEMİRYOLU	%	DENİZYOLU	%	HAVAYOLU	%	TOPLAM
1983	42.189	82	6.301	12	2.934	5.7	57	0.11	51.481
1984	43.878	74	7.679	13	7.719	13.0	63	0.11	59.339
1985	45.634	78	7.959	14	4.504	7.7	59	0.10	58.156
1986	48.463	80	7.396	12	4.682	77	64	0.11	60.605
1987	58.832	83	7.403	10	4.541	6.4	79	0.11	70.885
1988	62.480	78	7.707	10	9.454	11.8	88	0.11	80.171
1989	66.416	82	8.149	9	7.152	8.8	95	0.12	81.370
1990	65.416	81	8.031	10	7.234	8.9	107	0.13	81.082
1991	65.710	85	8.093	11	2.780	3.8	76	0.10	72.918
1992	67.704	87	8.383	11	1.756	2.3	102	0.13	77.945
1993	97.843	91	8.517	8	901	0.8	152	0.14	107.413
1994	95.020	91	8.338	8	587	0.6	198	0.19	104.143
1995	112.515	92	8.632	7	276	0.2	231	0.19	121.654
1996	123.748	93	9.018	7	9	0.0	240	0.18	133.015
1997	124.340	93	9.716	7	0	0.0	263	0.20	134.319
1998	135.271	94	8.466	6	30	0.02	274	0.19	144.041
1999	150.974	95	8.466	5			286	0.18	159.706

YOLCU TAŞIMACILIĞI (Yolcu-km) (Milyon) (Milyon)

YILLAR	KARAYOLU	%	DEMİRYOLU	%	DENİZYOLU	%	HAVAYOLU	%	TOPLAM
1983	83.690	96	3.024	3	121	0.14	713	0.81	87.548
1984	87.539	95	3.489	4	120	0.13	864	0.94	92.012
1985	91.567	95	3.555	4	131	0.14	718	0.75	95.971
1986	97.609	96	3.248	3	139	0.14	885	0.77	101.781
1987	112.034	96	3.343	3	157	0.13	945	0.81	116.479
1988	123.206	96	3.802	3	186	0.15	991	0.77	128.215
1989	131.001	96	3.681	3	171	0.13	1.079	0.79	135.932
1990	134.991	97	3.479	2	127	0.09	1.208	0.86	139.805
1991	131.029	97	3.200	2	92	0.07	845	0.63	135.166
1992	142.172	97	3.456	2	58	0.04	1.738	0.78	146.824
1993	146.029	96	4.102	3	53	0.03	1.721	1.13	151.905
1994	140.7432	96	3.941	3	47	0.03	2.268	1.54	146.999
1995	155.202	96	3.700	2	61	0.04	2.666	1.65	161.629
1996	154.836	96	3.215	2	58	0.04	2.754	1.71	160.863
1997	162.979	96	3.662	2	49	0.03	3.007	1.77	169.697
1998	166.658	96	3.972	2	54	0.03	3.243	1.86	173.927
1999	175.236	96	4.263	2			3.349	1.83	182848